

København, den 12. marts 2025

Til: Erhvervsstyrelsen

Langelinie Allé 17, 2100 Østerbro

Att: Aske Myrfeld, Phillip Frey, Kasper Frederik Larsen og Jonas Wulff

Ang: Høringssvar angående første omnibus simplificeringspakke

92-gruppens¹ Høringssvar angående høring på første omnibus simplificeringspakke vedr. bæredygtighedsrapportering, dvs. det udkast, som vedrører CSRD og CSDDD.

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er i denne sammenhæng tegnet af: Amnesty International Danmark, Mellempfolkeligt Samvirke, Sex & Samfund, Oxfam Danmark, Vedvarende Energi, WWF, Danmarks Naturfredningsforening, Nyt Europa, IWGIA, FN-Forbundet, Klimabevægelsen i Danmark, Danmission, DIB.

92-gruppen sætter pris på muligheden for at indsende høringssvar og vil hermed gerne fremføre nogle vigtige positioner fra dansk og europæisk civilsamfund.

I dette brev fremhæves de overordnede synspunkter angående Omnibus processen, fra 92-gruppens medlemsorganisationer. Desuden vedlægges det fælles europæiske NGO-statement, som er underskrevet af mere end 360 organisationer fra 50 lande.

Generelt er det danske civilsamfundsorganisationers forståelse, at Europa-Kommissionens offentliggørelse af Omnibus-forslaget sender et klart politisk signal om at nedprioritere menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, klima- og miljøbeskyttelse til fordel for dybt bekymrende deregulering.

Det er især bekymrende at:

1. Omnibus-forslaget vil fjerne mange af CSDDD's centrale bestemmelser, hvilket gør, at direktivet mister det meste af sin værdi og ikke lever op til formålet:

- Virksomheder vil som del af deres due diligence kun være forpligtet til at vurdere negative indvirkninger, som de er forbundet med via direkte forretningspartnere, hvilket drastisk reducerer deres ansvar i forhold til værdikæder. EU-Kommissionen foreslår yderligere, at hvis virksomhederne har "plausibel information" om negative indvirkninger, som de er forbundet med gennem indirekte forretningspartnere, bør de inddrage dem i deres due diligence-tiltag. Det er dog problematisk, at konceptet "plausibel information" er helt afhængigt af fortolkning.

¹ 92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 26 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppen arbejder for at fremme en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppens medlemmer er: Amnesty International Danmark, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Danmission, DIB, DOF BirdLife, FN-forbundet, Global Aktion, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Klimabevægelsen, Mellempfolkeligt Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam Danmark, Red Orangutangen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden.

- Ved fremskaffelse af "plausible information" vil det være op til NGO'er at holde øje med og monitorere virksomheders aktiviteter, både nationalt og internationalt. Dette er ikke holdbart, og det bør være virksomhedernes eget ansvar.
- Det er højst problematisk at virksomheder kun må indhente information fra forretningspartnere med over 500 ansatte. De værste negative indvirkninger på mennesker og miljø sker som oftest længere nede/ude i værdikæden - og ofte hos små forretningspartnere. De må ikke udelades af virksomhedernes due diligence forpligtelse. Eksempler herpå er kakao- og palmeolieproduktion.
- Der er ikke længere en forpligtelse til at omsætte klimaplaner til handling, hvilket vil medføre et farligt smuthul, som gør det muligt for virksomheder at overholde CSDDD ved blot at udarbejde en plan, men ikke at handle på den.
- Konsultation med stakeholders vil blive reduceret til de "direkte" berørte, hvilket vil betyde, at forbrugergrupper, nationale menneskerettighedsinstitutioner, NGO'er og menneskerettighedsforkæmpere udelukkes. Dette vil være dybt problematisk, da det kan risikere at medføre en ufuldstændig forståelse af risici og konsekvenser af virksomheders aktiviteter for mennesker og miljø i værdikæder. Samtidigt vil det betyde, at strukturelt ekskluderede personer i værdikæderne står alene med at gøre deres særlige udfordringer gældende.
- Forslaget udvider intervallet for regelmæssigt at vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af due diligence foranstaltninger fra en gang årligt til hvert femte år. Denne reduktion i frekvens kan føre til forsinket identifikation og afbødning af menneskerettigheds- og miljørisici, hvilket tillader problemer at eksistere og udvikles ukontrolleret i længere perioder. Et femårigt due diligence-cyklus kan ikke fange foranderlige forhold i værdikæder, især i regioner under social eller miljømæssigt pres. Mindre hyppig due diligence mindsker også incitamentet til at indføre forbedret praksis.
- CSDDD blev designet til at sikre, at ofre for alvorlig negativ indvirkning på mennesker og miljø kan få genoprejsning ved civile domstole. Store virksomheder kan ifølge det nuværende direktiv risikere civilretligt ansvar, hvis/når deres manglende overholdelse af due diligence-bestemmelserne udsætter mennesker og miljø for alvorlig skade. EU's medlemslande skal desuden fjerne vigtige barrierer for adgang til domstolene, herunder restriktive frister for indgivelse af søgsmål og uoverkommelige sagsomkostninger. Som Omnibus-forslaget ser ud nu, vil det betyde et stort tilbageslag for ofre, der søger retfærdighed og genoprejsning for de skader, de er blevet udsat for. EU's medlemsstater vil ikke længere have pligt til sikre civilretligt ansvar for skader forårsaget af en virksomhed, som ikke opfylder sine due diligence-forpligtelser. Omnibus-forslaget vil også fjerne muligheden for gruppesøgsmål. Ved at fjerne civilretligt ansvar og muligheden for, at ofre kan lade sig repræsentere af f.eks. NGO'er eller fagforeninger, fratager Kommissionen i realiteten ofrene muligheden for at gå til domstolene for at stoppe alvorlige menneskeretlige eller miljømæssige skader og søge erstatning. Ofre for alvorlige menneskerettighedskrænkelser og/eller miljøskader der involverer virksomheder, står i forvejen over for enorme proceduremæssige og juridiske forhindringer, når de søger oprejsning ved domstolene.

- En fjernelse af det civile ansvar vil fjerne en vigtig håndhævelsesmekanisme fra CSDDD, hvilket bringer direktivets effektivitet i fare. Virksomheder kan uden konsekvenser vælge at ignorere de alvorlige problemer, som de måtte forårsage eller bidrage til. Det civile ansvar har desuden en vigtig rolle i forhold til afskrækkelse og forebyggelse, som også vil gå tabt.

2) EU-Kommissionen har desuden planer om at reducere væsentligt i CSRD, som allerede er blevet gennemført af de fleste EU-medlemsstater:

- EU-Kommissionen foreslår at reducere omfanget af CSRD drastisk og udelukke omkring 80 % af virksomhederne uden at gøre en passende rapporteringsstandard gældende for store til mellemstore virksomheders rapportering. Dette vil reducere betydeligt i tilgængeligheden og pålideligheden af bæredygtighedsdata for bl.a. den finansielle sektor.
- Det er bekymrende, hvordan Kommissionen foreslår at begrænse dataanmodningerne fra meget store virksomheder til deres store mellemstore leverandører. Herunder foreslår Kommissionen at anvende VSME-standarden udviklet af EFRAG som rapporteringsramme til at indhente data fra virksomheder med under 1000 medarbejdere. Dette vil have negativ betydning ikke bare for tilgængeligheden og pålideligheden af bæredygtighedsdata for bl.a. den finansielle sektor, men også for store virksomheders due diligence indsats i forhold til alvorlig negativ indvirkning på mennesker og miljø længere ude i værdikæden som beskrevet tidligere. Det vil være meget svært for virksomheder at opnå tilstrækkelig information til at belyse og ikke mindst afbøde risici med den begrænsede information, som der lægges op til i rammerne. Dermed vil direktivet og operationaliseringen heraf ikke kunne leve op til eget formål samt FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGP's) og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- EU-Kommissionen vil i revideringen af ESRS'erne prioritere kvantitative datapunkter frem for narrativ tekst. Dette forventes at have en betydelig negativ effekt på indblikket i sociale risici, hvormed direktivernes formål om at opretholde respekt for menneskerettigheder i virksomheder og værdikæder vil blive meget svært at løfte i operationaliseringen.
- Sektorspecifikke standarder foreslås også afskaffet fra EU-kommissionens side. Dette er også et drastisk tilbageskridt for gennemsigtigheden, som vil forhindre investorer i at styre investeringer i bæredygtige aktiviteter og virksomheder, Det vil også gøre virksomhedernes rapportering mere besværligt fremfor mindre, da sektorspecifikke standarder hjælper virksomheder med at prioritere hvad de skal rapportere om.

Anbefalinger:

Vi opfordrer indtrængende regeringen til at bidrage til at sikre, at ændringsforslagene vedrørende CSDDD undlades i Omnibus-processen. Enhver diskussion af CSDDD bør være strengt begrænset til vejledning.

Med hensyn til CSRD bør Europa-Parlamentet og Rådet sænke tærsklerne for hvilke virksomheder der omfattes af direktivet og gøre en passende standard gældende for store til mellemstore virksomheders rapportering. Der eksisterer også praksisser, som ikke er bæredygtige i virksomheder med færre end 1000 medarbejdere, og VSME-standarden er ikke tilstrækkelig.